

Sarajevo, 20.08.2018. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.08.2018.- 17.08.2018.

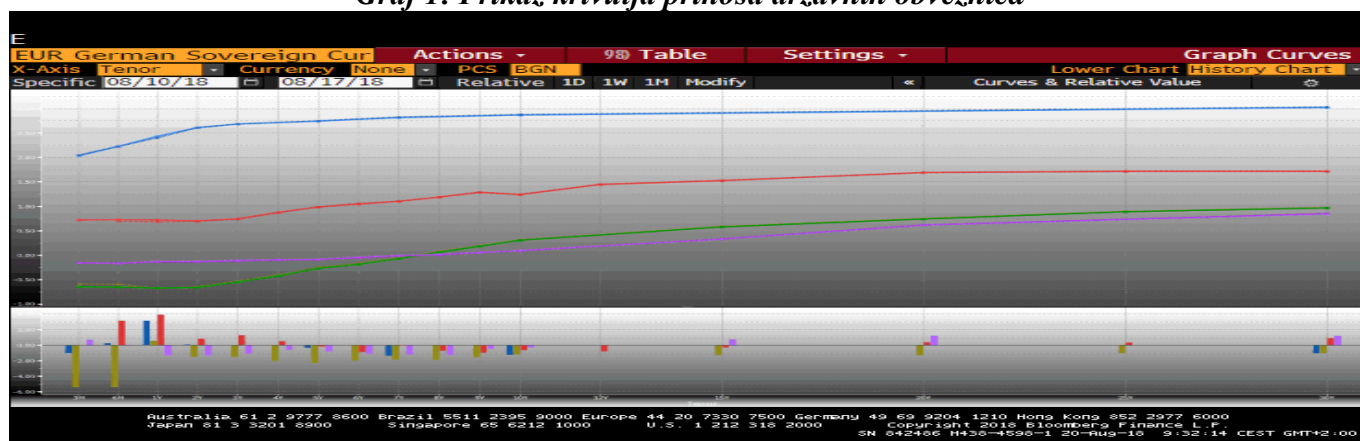
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18	
2 godine	-0,64	-	-0,65	↘	2,60	-	2,61	↗	0,70	-	0,71	↗	-0,11	-	-0,13	↘
5 godina	-0,25	-	-0,27	↘	2,74	-	2,74	→	0,99	-	0,99	→	-0,08	-	-0,08	→
10 godina	0,32	-	0,31	↘	2,87	-	2,86	↘	1,24	-	1,24	→	0,10	-	0,10	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.8.18	-	17.8.18	
3 mjeseca	-0,564	-	-0,616	↘
6 mjeseci	-0,596	-	-0,650	↘
1 godina	-0,640	-	-0,642	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.08.2018. godine (pune linije) i 10.08.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi italijanskih obveznica su nastavili da bilježe priličan rast početkom protekle sedmice, te su prinosi obveznica s rokom dospelja od 2 i 5 godina zabilježili najveće nivoe od 08.06, a prinosi obveznica s rokom dospelja od 10 godina najveći nivo od 29.05.2018. godine. Na nastavak rasta prinosa italijanskih obveznica uticaj je imala povećana zabrinutost investitora o potencijalnom efektu prelijevanja krize koja pogađa Tursku na drugu aktivu koja se smatra više rizičnom. Pored toga, na tržištu se špekuliše da bi evropske banke mogle biti pogođene deprecijacijom turske lire (TRY), a prema podacima BIS-a, banke koje su najviše izložene ovom tržištu su one iz Francuske i Španije, nakon čega slijede banke iz Italije i Njemačke. Prinosi ovih obveznica su privremeno korigovani naniže nakon što je iz kabineta premijera Italije izdato saopštenje da je okvir programa za budžet u 2019. godini u skladu s planom Vlade da nastavi s ciljem stabilizacije javnih finansija, a posebno s nastavkom puta smanjenja odnosa duga i GDP-a. Pored toga, značajna aprecijacije turske lire (TRY), kao odgovor tržišta na najavljene mjere Centralne banke Turske vezano za zaustavljanje daljeg pada vrijednosti ove valute se pozitivno odrazila na kretanje prinosa ovih obveznica. Već u srijedu potražnja za sigurnijim investicijama je bila izražena, što je uticalo na pad prinosa sigurnijih obveznica, odnosno na ponovni rast prinosa italijanskih obveznica (prinos

desetogodišnjih obveznica je dostigao 3,169%, što predstavlja najveći nivo od maja 2014. godine). Negativno raspoloženje investitora je bila reakcija na vijest da je kineski internet gigant Tencent Holdings Ltd. prvi put u posljednjih deset godina zabilježio pad profita, a što se odrazilo na pad vrijednosti indeksa i ostalih tehnoloških kompanija, pa tako i na globalni pad indeksa dionica. U četvrtak je ponovo, privremeno, bila izražena slabija potražnja za sigurnijim investicijama, usljed nastavka aprecijacije TRY, ali i najave o obnavljanju trgovinskih pregovora između SAD i Kine. Na kraju sedmice, tenzije između SAD i Turske su još jednom obnovljene, te je nakon trodnevne aprecijacije TRY ponovo zabilježila pad vrijednosti u odnosu na druge svjetske valute. Izjava predstavnika vijeća ministara Italije Giorgetta da se nada da će program kvantitativnih olakšica ECB biti produžen kako bi zaštitio njegovu zemlju od finansijskih špekulatora, kao i mogućnost da Italija prema EU ubrza zahtjev za povećanje potrošnje, nakon tragedije koja je zahvatila Đenovu, je dalje doprinijela volatilnom kretanju italijanskih obveznica. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blago smanjenje, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani između 12 i 19 baznih poena.

Objavljivanje pozitivnih podataka o boljem od očekivanog rasta GDP-a, kao i rasta stope inflacije u eurozoni ostalo je u sjeni pojačanih geopolitičkih rizika, naročito na relacija SAD – Turska.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) 2. prelim. podatak	II kvartal	0,3%	0,4%	0,4%
2.	Stopa inflacije – EZ (finalno)	JUL	2,1%	2,1%	2,0%
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	JUN	2,4%	2,5%	2,6%
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JUN	16,9	16,7	16,9
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	JUN	-	23,5	24,4
6.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	2.323,3	2.327,4
7.	Stopa inflacije – Italija	JUL	1,9%	1,9%	1,4%
8.	Stopa inflacije – Austrija	JUL	-	2,1%	2,0%
9.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	JUN	-	4,0%	4,2%
10.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	JUL	3,9%	3,8%	3,9%

SAD

Prinosi američkih obveznica nisu zabilježili značajne promjene posmatrano na sedmičnom nivou. Proteklu sedmicu je obilježilo jačanje tenzija u odnosima SAD i Turske, ali i ublažavanje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine. Turski zvaničnici su najavili uvođenje tarifa na uvoz vozila iz SAD od 120%, alkoholna pića 140% i duhan 60%, kao odgovor na udvostručene tarife SAD na uvoz čelika i aluminija iz Turske. Trgovanje u petak je obilježeno i informacijama o tome da bi SAD mogle proširiti sankcije Turskoj. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je smanjila kreditni rejting Turske s nivoa od BB- na nivo od B+, što je ispod investicionog rejtinga, te je navedeno i da iz ove agencije očekuju da će se turska privreda suočiti s recesijom. Pored toga, i agencija Moody's je smanjila kreditni rejting ove zemlje s nivoa od Ba2 na nivo od Ba3, što je, takođe, rejting ispod investicionog nivoa te je u saopštenju uz ovu odluku navedeno da je uticaj na nju imala zabrinutost vezano za nezavisnost Centralne banke Turske te nepostojanje jasnog plana za rješavanje uzroka aktuelnih finansijskih problema. Međutim, kineski zvaničnici bi i tokom ove sedmice trebalo da nastave pregovore s američkim kolegama, a pored toga je najavljeno da će se predsjednik SAD Trump u novembru sastati s kineskim kolegom Jinpingom, kako bi razgovarali o trgovinskim odnosima SAD i Kine.

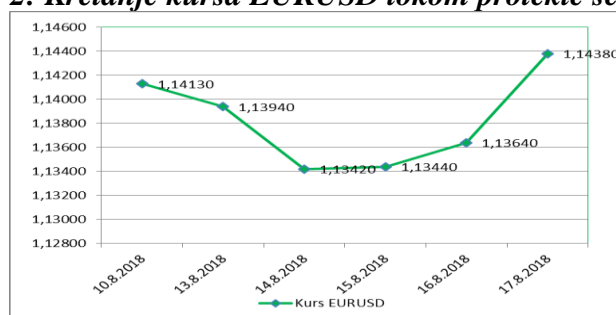
Stranci su tokom juna značajno smanjili investicije u američke dugoročne obveznice i akcije za 36,5 milijardi USD. Međutim, kada se pored toga u obzir uzmu i kratkoročne obveznice te finansijski derivati, strani investitori su u američku finansijsku aktivu tokom juna investirali ukupno 114,5 milijardi USD.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	JUL	4,5%	4,8%	4,7%
2.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	JUL	-	4,3%	5,3%
3.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	JUL	0,3%	0,1%	1,0%
4.	Iskorištenost kapaciteta	JUL	78,2%	78,1%	78,1%
5.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	JUL	0,3%	0,3%	0,8%
6.	Indeks povjerenje prerađivačkog sektora Fed iz Filadelfije	AUG	22,0	11,9	25,7
7.	Indeks započelih kuća (M/M)	JUL	7,4%	0,9%	-12,9%
8.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	JUL	1,4%	1,5%	-0,7%
9.	Indeks vodećih ekonomskih indikatora	JUL	0,4%	0,6%	0,5%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28.JUL	215.000	228.000	247.000

Kurs EURUSD je tokom trgovanja u utorak zabilježio najniži nivo od jula prošle godine, a aprecijacija USD u odnosu na EUR je rezultat povećane tražnje za sigurnijom aktivom, zbog jačanja geopolitičkih tenzija u odnosima SAD i drugih zemalja, ali i pod uticajem očekivanja da će Fed do kraja tekuće godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu. EURUSD je nakon toga zabilježio korekciju naviše te je posmatrano na sedmičnom nivou kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1413 na nivo od 1,1438.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i USD pod uticajem špekulacija da bi Velika Britanija mogla napustiti EU bez bilo kakvog trgovinskog sporazuma. Slabljenju GBP doprinijele su izjave pojedinih zvaničnika. Tako je ministar inostranih poslova Hunt izjavio da rizik nepostizanja sporazuma o Brexitu raste i da svi trebaju biti pripremljeni. Takođe, on je istakao da bi nepostizanje sporazuma vvezano za Brexit moglo voditi oštrom padu domaće valute (GBP), ali je dodao da će ekonomija Velike Britanije pronaći način da to prevaziđe i na kraju će u tome uspjeti.

S druge strane, bivši lider Konzervativne partije Smith, koji je ujedno i jedan od pokretača Brexita, je pozvao investitore na smirenje, te je optužio finansijska tržišta na pretjerana reagovanja vezano za negativna očekivanja vezano za Brexit. Pored toga, on je istakao da su ekonomski stručnjaci, uključujući i guvernera BoE Carneya često u krivu po pitanju uticaja Brexita te istakao da su osnove ekonomije Velike Britanije snažne, iako je priznao da je teško predvidjeti kako će se situacija dalje razvijati po pitanju pregovora o Brexitu, jer je Velika Britanija prva zemlja koja je odlučila da napusti EU blok.

Objavljeni su podaci s tržišta rada koji su pokazali da je stopa nezaposlenosti, mjerena tromjesečno, na kraju juna smanjena na 4% s prethodnih 4,2%. Podatak o stopi nezaposlenosti je dosegao novi najniži nivo u posljednje 43 godine.

U lokalnom časopisu Telegraph objavljen je članak u kojem Grčka upozorava da će nepostizanje sporazuma vezano za Brexit ostaviti zemlju suočenu s pojačanom finansijskom i političkom nestabilnošću. Vlada Grčke je naglasila da bi se mogao pojaviti i nedostatak sredstava u budžetu EU od 10 milijardi GBP do 2020. godine. Novi ministar za Brexit Raab je prošlog mjeseca upozorio da

takozvana obaveza Velike Britanije prema EU u visini od 40 milijardi GBP, neće biti plaćena ukoliko EU ne uspije da postigne trgovinski sporazum s Velikom Britanijom.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	JUL	-	6.200	9.000
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	JUN	4,2%	4,0%	4,2%
3.	Inflacija (G/G)	JUL	2,5%	2,5%	2,4%
4.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	JUL	10,3%	10,9%	10,3%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	JUL	3,0%	3,1%	3,3%
6.	Indeks cijena kuća (G/G)	JUN	2,6%	3,0%	3,5%
7.	Maloprodaja (G/G)	JUL	0,2%	0,7%	-0,5%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89355 na nivo od 0,89721, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2758 na nivo od 1,2749.

JAPAN

Dešavanja u Turskoj u proteklom periodu su se odrazila na globalna finansijska tržišta, pa tako i na Japan. Naime, prema podacima Tokyo Financial Inc. japanski investitori koji ulažu u maloprodajni sektor prošle sedmice su smanjili svoje neto duge pozicije u TRY u odnosu na JPY za 47%, dok su blago povećali ulaganja u Južnoj Africi i Australiji. Istovremeno, analitičari su primjetili da je zarada po osnovu trgovanja kursom USDJPY postala privlačnija za investitore, djelimično zahvaljujući usvajanju smjernica kojim bi BoJ trebala zadržati kamatne stope na niskim nivoima duži vremenski period te projekcijama Feda o povećanju kamatnih stopa pet puta do kraja 2019. godine.

Bivši izvršni direktor BoJ Hayakawa protekle sedmice je izjavio da BoJ može dozvoliti da se dugoročne kamatne stope povećaju na oko 0,4% u skladu s novim smjericama koje su uvedene prošlog mjeseca. Takođe, Hayakawa je istakao da postoji velika šansa da će japanska ekonomija ući u recesiju bilo u 2019. ili 2020. godini, zbog planiranog povećanja poreza na promet i rasta tražnje za izgradnjom u vezi s Olimpijskim igrama koje će se 2020. godini održati u Tokiju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

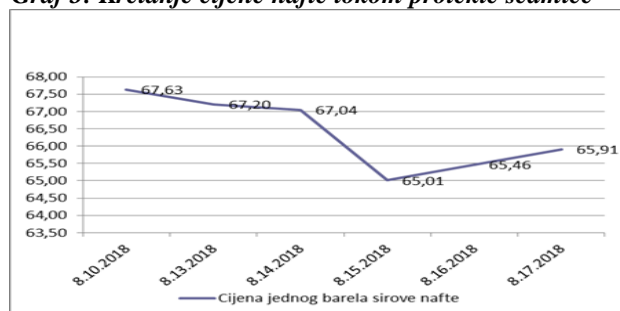
	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	JUL	-41,2	-231,2	721,4
2.	Izvoz (G/G)	JUL	6,3%	3,9%	6,7%
3.	Uvoz (G/G)	JUL	14,2%	14,6%	2,5%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	JUN	-	-0,9%	-1,2%
5.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M)	JUN	-	-2,2%	-2,1%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 126,51 na nivo od 126,40. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 110,83 na nivo od 110,50.

NAFTA I ZLATO

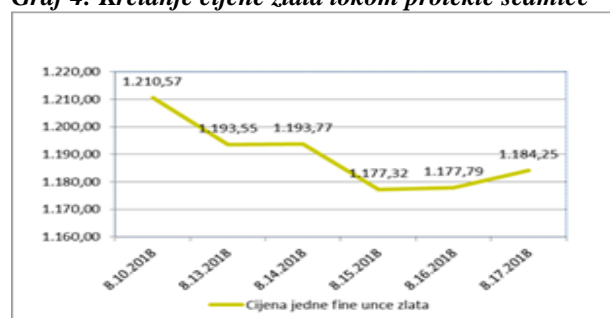
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,63 USD (59,26 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je zabilježila smanjenje koje je podstaknuto zabrinutošću investitora da će narušeni trgovinski odnosi SAD i Kine umanjiti njihove ekonomske aktivnosti i time smanjiti tražnju za ovim energentom. Doprinos smanjenju cijene nafte dali su i narušeni odnosi između SAD i Turske, odnosno međusobno povećavanje tarifa na uvoz dobara, što je podstaklo zabrinutost investitora na to kakve će implikacije ovi događaji imati na privredu drugih zemalja u ekspanziji. Pored navedenog, Saudijska Arabija je najavila da bi mogla smanjiti obim proizvodnje nafte, kako bi se izbjeglo ponovno formiranje viška ponude ovog energenta nad tražnjom. Obnavljanje sankcija prema Iranu je uticalo na to da pojedini kupci iranske nafte, poput Indije i Južne Koreje, tokom jula značajno smanje uvoz nafte iz ove zemlje. Ove informacije su, uz vijesti o umanjenju tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine, krajem protekle sedmice podstakle rast cijene nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,91 USD (57,62 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.210,57 USD (1.060,69 EUR). Snažna aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera je početkom protekle sedmice uticala na smanjenje cijene jedne fine unce zlata, koja je tokom trgovanja u srijedu zabilježila najniži nivo od januara 2017. godine. Najznačajniji razlog za ovakvo kretanje vrijednosti USD i cijene ovog plemenitog metala je očekivanje da će Fed do kraja ove godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu za ukupno 50 baznih poena, kao i da će se trend rasta nastaviti i tokom naredne godine. Prema tome, američke državne obveznice, koje se pored zlata smatraju sigurnim utočištem, će nositi značajne nivoe prinosa, što nije osobina monetarnog zlata. Pored navedenog, doprinos su dale i tenzije SAD u odnosu s Turskom. Ipak, smanjenje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine je krajem protekle sedmice uticalo na deprecijaciju USD u odnosu na EUR i druge valute, što se odrazilo i na blagi rast cijene ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.184,25 USD (1.035,36 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.